

Dosarul nr. 2ra-88/19

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Central (R. Pulbere)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Anton, V. Cotorobai, A. Panov)

DECIZIE

6 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Mariana Pitic
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Leonid Panaghiu, reprezentat de avocatul Rodion Tocan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Panaghiu împotriva lui Vasile Robuleț și a Valentinei Robuleț cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț, s-a casat hotărârea din 15 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 28 ianuarie 2016, Leonid Panaghiu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Robuleț și a Valentinei Robuleț cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 14 ianuarie 2015 a împrumutat pârâtului pe un termen de șase luni suma de 19 000 de Euro, însă la scadență ultimul nu a restituit datoria, astfel eschivându-se de la plata acesteia.

În drept, reclamantul Leonid Panaghiu și-a întemeiat acțiunea în baza dispozițiilor art. 572, 575, 583, 585, 619 din Codul civil și art. 166, 167 din Codul de procedură civilă.

A solicitat încasarea din contul lui Vasile Robuleț și a Valentinei Robuleț în beneficiul său a datoriei în mărime de 19 000 de Euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 2 870 de Euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea depusă de către Leonid Panaghiu a fost admisă parțial. S-a încasat în mod solidar de la Vasile Robuleț și Valentina Robuleț datoria în mărime de 19 000 de Euro

în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației, dobânda de întârziere în mărime de 2 459 de Euro în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 1 000 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă. S-a încasat în mod solidar de la Vasile Robuleț și Valentina Robuleț în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 13 452, 63 de lei.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț, s-a casat hotărârea din 15 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Leonid Panaghiu a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 17 octombrie 2018, Leonid Panaghiu, reprezentat de către avocatul Rodion Tocan a declarat recurs împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la examinarea cauzei a admis un șir de încălcări procedurale, motiv din care decizia contestată urmează a fi casată.

A menționat că, de fapt instanța ierarhic inferioară a încălcat prevederile art. 381-384 din Codul de procedură civilă, întrucât nu a ascultat explicațiile participanților la proces, nu a cercetat probele și nu a ascultat pledoariile. Mai mult, aceasta s-a retras în camera de deliberare și a pronunțat dispozitivul deciziei contestate, fără a se expune însă asupra cererii de suspendare a procesului.

A mai adăugat că, instanța de judecată a invocat din oficiu dispozițiile art. 221 din Codul civil, adică nulitatea actului juridic, dar nu s-a expus din ce considerente îl consideră nul, precum și nu a declarat nulă recipisa.

Recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de două luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 31 mai 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 17 octombrie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 28 noiembrie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 14 ianuarie 2019, Vasile Robuleț, reprezentat de către avocatul Vitalie Carmanschi a solicitat ca recursul declarat să fie respins cu menținerea deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Leonid Panaghiu, reprezentat de avocatul Rodion Tocan, a fost considerat admisibil, fiind transmis în Colegiul lărgit pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de către Leonid Panaghiu, reprezentat de avocatul Rodion Tocan, și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 432 alin. (1), (4) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din suportul probatoriu anexat la materialele cauzei rezultă că, la data de 28 ianuarie 2016, Leonid Panaghiu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Robuleț și a Valentinei Robuleț, solicitând încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii, Judecătoria Chișinău, sediul Central prin hotărârea din 15 decembrie 2017, a admis parțial acțiunea înaintată. A încasat în mod solidar de la Vasile Robuleț și Valentina Robuleț datoria în mărime de 19 000 de Euro în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației, dobânda de întârziere în mărime de 2 459 de Euro în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 1 000 de lei. În rest a respins acțiunea. A încasat în mod solidar de la Vasile Robuleț și Valentina Robuleț în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 13 452, 63 de lei.

Însă, prin decizia din 31 mai 2018 instanța de apel a admis apelul declarat de Vasile Robuleț și Valentina Robuleț, a casat hotărârea din 15 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și a emis o nouă hotărâre prin care a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Leonid Panaghiu.

În opinia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, decizia instanței de apel nu poate fi menținută, deoarece litigiul în cauză a fost soluționat cu încălcarea esențială a normelor de drept procedural.

În conformitate cu prevederile art. 211 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cadrul examinării cauzei în fond, președintele ședinței este obligat să asigure participanților la proces posibilitatea expunerii considerentelor referitoare la circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, la completări, la cercetarea și aprecierea probelor administrate în condițiile prezentului cod. În acest scop, judecătorul trebuie, după caz, să elucideze

împreună cu participanții la proces circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și să cerceteze probele din dosar.

Conform art. 376 alin.(1) din Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sunt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Art. 384 alin.(1) din Codul de procedură civilă statuează că, după examinarea cauzei în fond, președintele ședinței de judecată oferă participanților la proces și reprezentanților posibilitatea de a face demersuri sau completări. După ce soluționează demersurile, instanța trece la pledoarii.

În conformitate cu prevederile art. 389 alin. (1) din Codul de procedură civilă, după încheierea dezbatelor și pledoariilor, completul de judecată se retrage în camera de deliberare pentru adoptarea deciziei. În cazuri complexe, instanța de apel, prin încheiere protocolară, dispune amânarea deliberării pentru cel mult 15 zile, înștiințând participanții la proces despre locul, data și ora pronunțării dispozitivului deciziei.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel după parcurgerea etapelor prevăzute de art. 377 – 384 din Codul de procedură civilă a trecut din nou la faza examinării cererilor și demersurilor (art. 380).

Faptul dat se confirmă prin procesul – verbal al ședinței de judecată din data de 31 mai 2018 (f.d.187-189) și înregistrarea audio, conform cărora instanța ierarhic inferioară după etapa pledoariilor a trecut iarăși la examinarea cererilor și demersurilor, în acest sens avocatul Vitalie Carmanschi în interesele apelantului Vasile Robuleț înaintând demers a solicitat anexarea la materialele cauzei a încheierii din 20 februarie 2014, a contractelor de vânzare-cumpărare, a cererii de concretizare, precum și a cererii de suspendare a procesului de examinare a cauzei în ordine de apel. Ulterior, în urma retragerii în camera de deliberare, instanța de judecată a pronunțat dispozitivul deciziei contestate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide împrejurarea dată ca fiind inadmisibilă, or, prevederile art. 235 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă statuează expres că, participanții la pledoarii nu au dreptul să apeleze în luările lor de cuvânt la circumstanțe neexaminată de instanță și nici la probe neelucidate în ședință de judecată dacă nu s-au referit la astfel de circumstanțe și probe în declarațiile lor de până la finalizarea examinării cauzei în fond.

În cazul în care, în timpul pledoariilor sau după încheierea lor, instanța consideră că trebuie clarificate noi circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei, aceasta dispune printr-o încheiere reluarea examinării cauzei în fond și a pledoariilor, conform regulilor generale.

Prin urmare, luând în considerare cele menționate, instanța de apel urma să treacă din nou la etapa examinării cererilor și demersurilor după reluarea cercetării judecătorești, însă contrar normelor legale specificate instanța ierarhic inferioară s-a retras în camera de deliberare și fără a se expune în privința demersului de suspendare a procesului a pronunțat dispozitivul deciziei contestate.

Respectiv, în acest context, instanța de recurs reține ca fiind întemeiat argumentul recurentului referitor la încălcarea de către Curtea de Apel Chișinău a normelor de drept procedural.

Suplimentar, Colegiul judiciar evidențiază lejeritatea cu care instanța de apel a săvârșit o încălcare evidentă a normelor de procedură, în pofida garanțiilor procesuale existente consacrate expres.

Iar, în situația prezentei omisiuni, când instanța de recurs este în imposibilitate să o corecteze la examinarea pricinii în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra remiterii pricinii spre rejudecare la instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele enunțate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și având în vedere că, decizia instanței de apel a fost emisă în contradicție cu prevederile normelor de drept procedural, iar argumentele invocate de recurent sunt întemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Leonid Panaghiu, reprezentat de avocatul Rodion Tocan.

Se casează decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Panaghiu împotriva lui Vasile Robuleț și a Valentinei Robuleț cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

judecătorii

Tatiana Vieru

Mariana Pitic

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu